Maandag 2 October 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4323

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Conscientiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Hodges opent de aanval op Duitsland.

Noordamerikanen vechten om Venraai.

Duitse tegenaanval bij Huissen geweerd.

's Hertogenbosch onder het vuur der Geallieerde kanonnen.

Calais in onze handen.

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ.

Hier volgt het Geallieerd communiqué over de strijd in West-Europa:

„De Geallieerde troepen hebben de Nederlandse wig versterkt door een opmars benoorden Oss, waarmede de vijand van de oevers van de Maas verdreven werd. Ten Noord-Oosten van Nijmegen sloegen wij de aanvallen van vijandelijk voetvolk en pantserstrijdkrachten af. Ten Zuid-Westen maakten onze strijdkrachten verder voortgang. Ten Westen van Turnhout werd het dorp Brecht veroverd en 5 kilometer benoorden ervan Merxplas.

Gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers vielen troepenconcentraties, kanonnen en verkeersdoelen aan als steun voor onze grondstrijdkrachten in Nederland. Andere gevechtsvliegtuigen voerden offensieve vluchten uit.

Actieve patrouilleringen werden onderhouden langs de Duitse grens van Aken tot het Zuidoostelijk gebied van Luxemburg. In dat gebied ten Noord-Oosten van Nancy trokken onze troepen het Foret de Gremecy binnen.

Het hoge terrein rondom [illegible]es en Saunois en Coutures werd bezet. Een krachtige tegenaanval nabij Jallacourt werd afgeslagen.

Plaatselijke winsten werden in de sector van Epinal geboekt tegen een krachtige tegenstand. Het artillerievuur was vooral hevig. De stad Saint Jean du Marche is in onze handen. De opruiming te Calais is voltooid." (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 2.10).

HODGES OPENT DE AANVAL OP DUITSLAND.

Hal Boyle seint uit het Hoofdkwartier van het Noordamerikaanse 1e leger:

Voortstormende tegen een nieuwe sector van de Siegfriedlinie heeft Hodges' eerste leger een der grootste gecombineerde aanvallen met lucht en landstrijdkrachten van de Europese campagne hedenmorgen geopend tegen de Duitsers in het gebied van Aken.

De grote aanval maakte alzo een einde aan de onveranderlijke toestand van bijna twee weken waarbij de Noordamerikanen, na de Siegfriedlinie op drie plaatsen doorboord te hebben, talloze krachtige vijandelijke tegenaanvallen afsloegen terwijl zij de voorraden ophoopten voor een nieuwe opmars.

In talrijke kleine dorpen in Frankrijk, België, Nederland en Duitsland groepten de mensen samen om de grote zilvervleugelde armada door de lucht te zien ronken om haar last te gaan werpen op een deel van Hitlers Westwal.

De grond sidderde binnen een straal van kilometers in de omtrek op de trommelslag der neerstortende bommen, waarbij nog kwam, dat het geschut een der meest geconcentreerde gordijnvuren vormde welke ooit gelegd werden door de samengetrokken Noordamerikaanse kanonnen.

De eerste rapporten van het front zeiden, dat de resultaten van het bombardement schitterend waren.

Honderden middelzware en gevechtsbommenwerpers snelden door de grijze bewolkte luchten om tonnen van springstoffen te werpen op de vijandelijke kazematten en kanonstellingen nabij Aken, dat nog krachtig door den vijand gehouden wordt.

De Noordamerikanen stormden vooruit door de rook en de puinen op het moment dat het laatste vliegtuig vertrok. (In het Hoofdkwartier van het Noordamerikaanse 1e leger, (AP) 2.10).

RONDOM NIJMEGEN.

Duitse tegenaanvallen bij Huissen.

Uit de actie van den vijand ten Noorden van Nijmegen blijkt wel, dat het Duitse opperbevel nog steeds tracht de Geallieerden te verdrijven uit de stellingen ten Noorden van Nijmegen.

De Duitsers hebben een reeks tegenaanvallen gedaan van Huissen, 12 km. ten Noord-Oosten van Nijmegen af, waar de tanks van den vijand over de brug van het Pannerdens-Kanaal trokken. Daar het weer echter verbeterd is hadden de Engelsen gelegenheid hun verdedigingsstrijd door de luchtmacht te doen ondersteunen. Te Nuland en te Berlicum ten Oosten van Hertogenbosch hebben de Britten contact gemaakt met de vijandelijke verdedigingswerken rondom 's-Hertogenbosch. Aan de Oostelijke zijde van de Geallieerde wig hebben de Noordamerikanen een aanval gedaan op Venray; hier is grote tegenstand ondervonden. Ten Westen van Eindhoven namen de Canadezen sterkere stellingen in bij Reusel. Ook verbreedden de Canadezen het bruggenhoofd over het Kanaal van Antwerpen naar Turnhout en rukten op tot op enkele kilometers van Merksplas.

Merksplas zelf werd Zaterdag ingenomen. Zaterdag meldde het Hoofdkwartier ook, dat het land van Maas en Waal ten Westen van Nijmegen tot Tiel geheel in Geallieerde handen is.

ARNHEM IS ONTRUIMD.

Radio-Hilversum heeft bekend gemaakt, dat Arnhem door de burgers is verlaten. De inwoners trachten hun bezittingen mede te nemen op handkarretjes, daar er geen andere vervoermogelijkheden meer zijn. Oosterbeek is volkomen verwoest. Nu ligt 's-Hertogenbosch onder het vuur van de Geallieerde kanonnen.

DE OPMARS DER RUSSEN.

door

Daniel de Luce.

Russische gevechtsbommenwerpers zwermden over Joegoslavië om de Duitse strijdkrachten aan te vallen, terwijl de Russische troepen gestadig voortgang maakten langs het kronkelend bergachtig front van 100 tot 175 kilometer ten Zuid-Oosten van Beograd in een opmars welke naar schattng 200.000 Duitsers in de Zuidelijke gebieden van de Balkan afsnijdt.

De Duitsers verdedigen hun toevoerlijn door de Balkan verwoed, doch gisteren maakten de Russische troepen met steun van Tito's Partijgenoten als verkenners een deuk van 37 kilometer is de nazie-defensies, waarbij zij binnen 70 kilometer van de spoorlijn Beograd-Nisj kwamen.

Russische vliegers legden het zwijgen op aan 50 vijandelijke batterijen. vernielden 5 militaire treinen en talrijke vrachtauto's en wagens langs de belangrijke ontsnappingsroute voor de bedreigde nazies.

Een onbevestigd bericht uit Turkije zeide, dat andere Russische en Roemeense troepen 35 kilometer doorgedrongen zijn binnen Hongarije in een offensief, dat gericht is op Boedapest; de Magyaanse hoofdstad zou nog minder dan 160 kilometer ver zijn.

Officieel werden door Hongarije Russische winsten in die sector erkend, doch de diepte van de doorbraak werd niet bekendgemaakt.

Moskou zegt niets over de opmars in Hongarije en de toestand bij Warszawa, welke als „critiek" beschreven werd door de Poolse patriotten. Berlijn zeide, dat de nazies de guerillero's langzaam maar zeker overweldigen.

De Russische opmars naar de vallei van de Morava waardoor de spoorlijn uit Hellas naar Beograd loopt, was de enige belangrijke vordering welke gemeld werd langs het gehele Oostfront. Duitse troepenbewegingen werden bestookt door Russische Stormoviks en de vliegers zeiden, dat zij belangrijke schade veroorzaakten aan het vijandelijk verkeer.

Een bericht aan „Pravda" uit het Noordelijk deel van het Oostfront zeide: „Het uur der bevrijding voor Riga is nabij. De slag om de Baltische staten is in zijn laatste beslissende phase. De strijd om Riga wordt met de dag feller. De Russische krijgers moeten de ingewikkelde vijandelijke defensie breken, welke gebasseerd is op natuurlijke versperringen als moerassen en bossen, samen met betonnen vestingen en mijnenvelden. Doch deze versperringen zullen worden overkomen" (Moskou, (AP) 2.10).

NIEUWS VAN OVERAL.

— **De Admiraliteit** maakte bekend, dat Britse duikboten 37 Duitse schepen tot zinken hebben gebracht en 10 andere hebben beschadigd bij verrichtingen van de Noordelijke IJszee tot de Aegeïsche Zee.

— **Britse strijdkrachten** zijn geland op drie eilanden in de Aegeïsche Zee tussen Creta en het Helleense vasteland. De Duitsers hadden de eilanden reeds ontruimd en de Britten werden hartelijk verwelkomd door de bevolking.

Er worden thans voorraden en versterkingen aangevoerd.

— **De Duitse radio** zeide, dat Pétain van Belfort is gebracht naar Duitsland.

— **Het Russische** communiqué meldde, dat twee grote Duitse transportschepen, één van 12.000 en één van 15.000 ton, in de Baltische Zee tot zinken werden gebracht door vliegtuigen van de Russische vloot.

— **De Noordamerikaanse** marine heeft 344 man aan doden of vermisten verloren met vijf schepen, die vernield werden tijdens de orkaan van 14 September. Een van deze schepen was een torpedojager, twee waren kotters van de kustwacht, één was een lichtschip en één een mijnenveger.

Het Noordamerikaanse eerste leger heeft hedenmorgen een grote aanval geopend in het algemene gebied van Aken. Aken zelf is reeds omsingeld en de Noordamerikanen zitten in Stolberg. De wig door Nederland is versterkt. Het Britse tweede leger valt aan in de richting van Arnhem en het Rijkswoud. Het Canadese eerste leger valt aan in de richting van Breda.

— **40.000 Personen** hebben in het Parc des Princes te Parijs een voetbalwedstrijd tussen Engeland en Vrij Frankrijk bijgewoond. Engeland won met 5—0. Vele hoge persoonlijkheden woonden de wedstrijd bij, o.a. Duff Cooper, Generaal Koenig, Luchtmaarschalk Cunningham, Luchtmaarschalk Leigh Mallory en een reeks andere officieren. De stemming was schitterend.

— **De Canadezen** hebben Calais bevrijd. De Duitse commandant Kolonel Schroeder werd gevangen genomen. Men verwacht dat het aantal gevangenen 5000 zal bedragen.

— **De bevolking** van Dover heeft spontaan gefeest bij ontvangst van het nieuws dat Calais genomen werd door de Canadezen. De Duitse kanonnen, die op Dover schoten, zijn hierdoor namelijk buiten werking gesteld.

— **Luitenant Generaal** Sir Ronald Weeks, waarnemend Hoofd van de Imperiale Generale Staf, heeft in een toespraak verklaard: „Wij hebben nog verschillende geheime wapenen in petto die wij den vijand zeker zullen tonen. Wij zijn thans in de dagen van een overvloed van materiaal." De Generaal voegde hieraan echter toe: „Doch ingespannen pogingen liggen nog vóór ons."

— **De Noordamerikaanse** Secretaris van Marine James Forrestal heeft verklaard, dat de voorziening van de oorlog tegen Japan driemaal zo moeilijk zal zijn als de voorziening van voorraden in de Europese krijg. De voorraden zijn er, doch de moeilijkheid ligt in het vervoer ervan.

— **Het Britse** achtste leger heeft de Duitsers verdreven uit het verwoed omstreden stadje Savignano. Men drong den vijand op sommige punten van de rivier de Fiumicino terug.

— **De radio** van Moskou heeft een oproep gericht tot de Oostenrijkers om thans te beginnen met burgeroorlog, teneinde de Geallieerde strategie te helpen.

„Alle Duitse bestuursoverheden in Oostenrijk moeten een kogel door het hart krijgen", aldus de radio. „Gij kunt helpen deze oorlog ten einde te brengen vóór het einde van dit jaar. Meer dan 10.000 Oostenrijkers zijn door Himmler in concentratiekampen geworpen waaronder Dr. Karl Seitz, den vroegeren socialistischen burgemeester van Wenen."

— **Radio-Tokio zeide,** dat 60 Geallieerde vliegtuigen de Japanse basis te Balikpapan op de Zuidoostelijke kust van Borneo Zaterdag hebben aangevallen.

Het nieuws van vandaag.

Het werk, dat Generaal Lee en zijn mannen verzet hebben gedurende de laatste twee weken teneinde de Geallieerde legers aan het Europese Westfront van nieuwe voorraden te voorzien, begint thans zijn vruchten af te werpen.

Hedenmorgen heeft het Noordamerikaanse 1e leger onder Generaal Hodges een grote aanval geopend, welke ten doel heeft de weg naar het Rijnland open te gooien. Zwermen van vliegtuigen bestookten de vijandelijke stellingen en het geschut gaf een geconcentreerd gordijnvuur af als voorbereiding tot de aanval.

Bovendien vielen duizend Noordamerikaanse zware bommenwerpers vijandelijke doelen te Keulen en Kassel aan.

De juiste plaats van de nieuwe aanval door het leger van Hodges is niet bekend, doch deze vond vermoedelijk plaats in het algemene gebied van Aken. Aneta meldde echter, dat de Noordamerikanen vechten om Venraai, het stadje in Limburg, dat de geboorteplaats is van onzen Apostolisch Vicarius Mgr. Petrus I. Verriet O.P.

Ten Noord-Oosten van Nijmegen werd een felle Duitse tegenaanval in het gebied van Huissen afgeslagen. In Huissen staat het bekende grote klooster der Paters Dominicanen. Er is geen brug over de Rijn, doch indien de Geallieerden de rivier hier kunnen oversteken, zouden zij naar Westervoort kunnen oprukken om er de brug naar Arnhem over de IJssel te nemen.

Over het algemeen is de Geallieerde wig door Nederland versterkt tijdens het weekeinde. Ten Noorden van Oss werden de Duitsers verdreven van de Zuidelijke oever van de Maas. 's-Hertogenbosch staat nog steeds onder het vuur der Geallieerde kanonnen.

In de Canadese sector werd de vijand nog wat teruggedreven en de AP-correspondent Roger Greene seinde, dat er steeds meer tekenen zijn, die erop wijzen, dat de Duitsers zich uit het gebied langs de kust zullen terugtrekken.

Aan de Franse kust is Calais thans geheel in Canadese handen en dit feit is flink gevierd door de bevolking van Dover op de Engelse kust, dat zo dikwijls onder het vuur gestaan heeft van de grote Duitse kanonnen op de Franse kust. Te Calais werden duizenden nazies gevangen genomen.

Laatste nieuws.

— **Het Finse** communiqué maakte bekend, dat de Finnen tegen de Duitsers vechten in Tornea sedert Zondagmorgen. De Finnen veroverden een eiland in de Bothnische Golf ter hoogte van Kemi na een kort gevecht.

— **In de afgelopen** nacht bombardeerden Mosquito's doelen te Brunswijk en elders in Duitsland.

— **Een zegsman** voor Generaal Eisenhower heeft in een uitzending tot de Oostenrijkers gezegd om zich gereed te maken voor de komst der Geallieerden.

— **Het Duitse** communiqué heeft een Canadese penetratie in de Duitse linies langs het kanaal tussen Antwerpen en Turnhout erkend.

— **Het Chinese** Hoofdcommando meldt, dat er fel gevochten wordt nabij Hingan, een spoorwegstad op 50 kilometer van Kweilin.

— **Duizend** Noordamerikaanse zware bommenwerpers hebben Duitse industriële doelen te Keulen en Kassel in het gebied van de Siegfried-linie hedenmorgen aangevallen.

De Verenigde Naties.

Een geleidelijke opbouw.

Noorse opvattingen.

In de „Observer" heeft een Noorse hoogleraar, Dr. Arne Ording, onder de titel „Kleine Staten en grote Mogendheden" beschouwingen laten verschijnen, waarin met onbevangenheid en veel diepzinnigheid de internationale verhoudingen worden nagegaan.

Dr. Ording komt er voor uit, dat indien de kleine naties haar recht op een eigen leven willen vrijwaren. daardoor geenzins een politiek van afzondering bedoeld wordt.

„Het Noorse volk", verklaart hij, „beseft zeer goed dat het noch de politieke noch de economische veiligheid in de toekomst verwezenlijken kan, indien het alleen staat. De meeste Noren begrijpen, dat de politiek van onzijdigheid een vergissing was, ofschoon de schuld niet alleen op de kleine naties woog. Het Noorse volk zou stellig verzet aantekenen tegen elke vraag, die er in beginsel zou op neerkomen, dat de souvereiniteit van de Noorse staat zou moeten opgegeven worden. De Noren zijn echter bereid bepaalde en bindende internationale verplichtingen te aanvaarden, die zij zelf beschouwen als zijnde nodig om hun eigen veiligheid te vrijwaren."

Deze fiere taal zal weerklank vinden bij alle kleine naties en wij zijn overtuigd, dat zij ook zal begrepen worden door de grote mogendheden.

Samenwerking.

Ofschoon Dr. Ording het belang inziet van een Noordelijke federatie, komt hij er voor uit, dat een dergelijke groepering niet zou volstaan om de veiligheid van de betrokken landen te verzekeren.

Naar zijn overtuiging ligt hun toekomst in een bredere internationale gemeenschap. Hij is geenszins voorstander van een politiek, die Europa in invloedssferen zou verdelen.

Hij bekent, dat er een biezondere verwantschap bestaat op cultureel gebied tussen de Westeuropese naties, maar de indruk dient vermeden als zou een dergelijke groepering kunnen opgevat worden als zijnde gericht tegen Rusland.

Het gevaar bestaat trouwens, dat men vroeg of laat een machtig Duitsland een vooraanstaande plaats in deze federatie zou zien bekleden, terwijl het, naar alles aantoont, een geruime tijd zal vergen alvorens Duitsland als een democratische en vrijheidlievende natie zal kunnen beschouwd worden.

Bovendien moet men, volgens Dr. Ording, ook vermijden, dat er nieuwe muren verrijzen tussen de Verenigde Staten en Europa.

Indien het om regionale groeperingen gaat, dan zou volgens Dr. Ording een Atlantische overeenkomst, die dus van Noorwegen tot de Verenigde Staten zou gaan, dienstigen zijn op voorwaarde, dat Noorwegen ook goede betrekkingen met Rusland zou kunnen onderhouden.

Dr. Ording is dus voorstander van een duurzame samenwerking op een ruimere grondslag, opdat er geen machtige groepen zouden ontstaan, die in de toekomst de vrede opnieuw zouden kunnen in gevaar brengen.

Een internationale organisatie.

De gevaren, die aan de groepen-politiek verbonden zijn, kunnen alleen vermeden worden door een internationale organisatie, die steunt op de samenwerking van de Verenigde Staten, het Britse Rijk, Rusland en China.

Het laat zich begrijpen, dat de vier grote mogendheden een vooraanstaande rol vervullen in de voortzetting van de oorlog en in de voorbereiding van de vrede, maar ook de kleine naties moeten een krachtig aandeel kunnen nemen aan al de beraadslagingen van de verschillende intergeallieerde instellingen.

Dr. Ording vraagt, dat, wanneer Duitsland zal bezet zijn, daarvoor een internationale macht zou gebruikt worden onder bevel van een gemeenschappelijke algemene staf. Ook een inter-geallieerde luchtmacht zou dienen opgericht. De maatregelen zouden kunnen beschouwd worden als de grondslagen van een internationale politiemacht.

Dat alles zou mogelijk zijn bij de geleidelijke uitbouw van de huidige samenwerking op grond van de practische ervaringen, die men zal opdoen gedurende het overgangstijdperk, dat een werkelijke internationale verstandhouding in vredestijd zou voorafgaan.

De grote mogendheden moeten natuurlijk van meet af leden zijn van deze organisatie, maar niets ware meer verkeerd dan de kleine naties uit te sluiten of een groep kleine naties te doen tot stand komen in tegenstelling met de grote mogendheden.

Dr. Ording ziet ook de mogelijkheid van een economische samenwerking in de toekomst als het gevolg van de huidige werkzaamheden, die aan de Herstelconferentie zijn toebedeeld.

Wanneer het er zal op aankomen de wereldhandel te herstellen, dan zal dienen uitgemaakt of men werkelijk een gezonde internationale samenwerking wil nastreven, en dan zal ook elk onderscheid tussen grote en kleine naties in het belang van deze samenwerking moeten vermeden worden.

Wat vooral uit deze uiteenzetting van den Noorsen hoogleraar dient onthouden, is zijn verklaring, dat hij een duurzame vrede hoopt te zien ontstaan uit de ontwikkeling van de huidige internationale instellingen in voorwaarden, waarmede grote en kleine mogendheden zich met een zelfde vertrouwen kunnen verenigen.

„PRAVDA" DOET EEN AANVAL.

„Pravda" heeft drie kolommen gewijd aan een verwoede aanval door Ilya Ehrenburg op de „tekenen van zwakte onder de Westelijke mogendheden in de uitroeiing van het Hitlerisme". Hij kastijdde den Fransen schrijver André Gide omdat deze „mompelt 'weg met Hitler' doch tegelijk voorbereidingen treft voor de terugkeer van de bruine koorts". Voorts zeide Ehrenburg, dat in Parijs „de hogescholen zich wijsmaken, dat Pétain geen vurige verrader is".

Ehrenburg zeide, dat in een Duitse stad, die door de Geallieerden veroverd werd, een oude nazie de nieuwe burgemeester is. „Een Noordamerikaans nieuwsblad rouwt om het lot der gearresteerde verraders in Frankrijk. In Londen beweert een nieuw tijdschrift van Poolse fascisten, dat de Russen buiten de Europese cultuur staan", aldus Ilya Ehrenburg. (Moskou, (AP) 2.10).

ONS KONINKRIJK

NU HET UUR DER BEVRIJDING NADERT.

Zijne Excellentie ir. Jo van den Broek, minister van Financiën, sprak de volgende rede uit voor Radio Oranje:

Nu het uur van de bevrijding nadert, vind ik het noodzakelijk enige woorden tot U te spreken. Hoewel al het mogelijke gedaan zal worden en reeds gedaan wordt om zo spoedig mogelijk een zo groot mogelijke voedselvoorraad te verschepen, spreekt het vanzelf dat deze verschepingen niet in een snel tempo zullen kunnen plaats hebben. De Nederlandse Regering zal trachten te bewerkstelligen dat gij zo spoedig mogelijk dat zult krijgen wat gij voor Uw noodzakelijk levensonderhoud nodig hebt.

Dit betekent echter niet, dat zodra de vijand uit ons land verdreven is, hetzelfde peil zal kunnen worden bereikt waaraan gij vóór de bezetting van ons land door de Duitsers gewend waart. Wij zullen rekening moeten houden met het feit dat gedurende enig tijd, hoe lang is nog niet te voorzien, de aanwezig ge voedselvoorraden en andere goederen gerantsoeneerd zullen zijn.

De oorlog heeft grote invloed gehad op de productie en op het transportwezen en eist nog steeds het uiterste van onze geallieerden. Uitgestrekte landstreken die de wereld van voedsel voorzagen zijn nog steeds of waren tot voor korte tijd bezet door den vijand.

Dientengevolge zal zowel voor ons als voor onze geallieerden rantsoenering noodzakelijk blijven. In Engeland wordt dit distributie systeem ook toegepast en het resultaat was dat ondanks de zeer veel verminderde invoer, de Britse bevolking toch steeds voorzien kon worden van wat zij in deze oorlogsjaren het meest nodig hadden.

Juist door een rantsoenerings systeem door te voeren waardoor onnodige verspilling voorkomen wordt, zullen wij des te eerder tot een normale toestand kunnen terug keren.

Ik zou erop willen wijzen dat het wenselijk is, dat de boeren hun medewerking verlenen bij de voedselvoorziening, door de cogst op normale wijze binnen te halen en geen maaimachines of andere landbouwwerktuigen onklaar te maken.

Waarschijnlijk hebt gij U zelf wel afgevraagd, op welke wijze ons zakenleven en onze nijverheid weer hersteld zal worden.

Het antwoord hierop is dat de regering uitgebreide maatregelen genomen heeft om spoedig meer ruwe materialen te importeren. Dit zal echter nog wel enige tijd vergen omdat vele streken die ruwe materialen produceren eveneens nog in vijandelijke handen zijn of in elk geval in een staat verkeren waardoor het nog geruime tijd zal duren eer zij normaal produceren. Ook de beperkte scheepsruimte spreekt hier een woordje mee.

De autoriteiten zullen daarom ook de voorziening van ruwe materiaal-regelen en zullen ernaar streven het productie apparaat zo spoedig mogelijk weer op gang te krijgen, ditmaal echter ten einde waren te produceren voor onze eigen bevolking en niet voor den vijand.

Nu nog enige woorden over de financiële zijde van het probleem. Met verschillende landen hebben wij reeds een crediet overeenkomst gesloten. Enige dagen geleden werd een crediet van $ 100,000,000 van de Verenigde Staten gekregen.

Om misverstand te voorkomen wil ik er nadrukkelijk op wijzen dat dit niet betekent, zoals de vijand maar al te graag doet voorkomen, dat het goud van de Nederlandse Bank hiervoor verbruikt is. Integendeel dat goud is voor het grootste gedeelte nog daar.

De betekenis van het crediet ligt hierin dat wij nu de nodige middelen te onzer beschikking hebben om die artikelen te kopen die van het grootste belang zijn voor de nationale welvaart.

NADERE BEKENDMAKING BETREFFENDE DE BIEZONDERE STAAT VAN BELEG.

De op het Koninklijk Besluit van 11 September 1943 berustende biezondere staat van beleg is thans ingetreden in Nederland.

Ten einde een ieder een beknopt, maar zo duidelijk mogelijk beeld te geven van de uit deze biezondere staat van beleg voortvloeiende rechtstoestand wordt het volgende ter kennis gebracht.

I. Reden voor de biezondere staat van beleg.

Hare Majesteit de Koningin heeft reeds op 24 April 1943 over Radio-Oranje medegedeeld, dat bij de bevrijding des lands de staat van beleg aanvankelijk noodzakelijk zou zijn ter handhaving van orde en rust en in de laatste plaats ter bescherming van allen, die van goeden wille zijn.

Talrijke en moeilijke vraagstukken van herstel en wederopbouw moeten in de kortst mogelijke tijd worden aangepakt, terwijl tevens van stondaf aan maatregelen moeten worden genomen om de gemeenschap van landverraderlijke elementen te zuiveren.

De regering heeft het in verband daarmede nodig geoordeeld in de overgangstijd een orgaan te scheppen — militair gezag geheten — dat met behulp van de hem toegekende bevoegdheden en in nauwe samenwerking met het burgerlijke gezag alle maatregelen zal nemen voor de handhaving van orde en rust en tot het verzekeren van zodanige omstandigheden, dat het burgerlijk gezag spoedig in staat zal zijn weer op normale wijze te functionneren. De taak en de bevoegdheden van het militair gezag zijn geregeld in het Besluit op de biezondere staat van beleg en de daarbij behorende instructies, terwijl bovendien enkele andere Besluiten bevoegdheden aan het militair gezag toekennen.

Een tweede, zeer belangrijke, reden voor de instelling van het militair gezag wordt gevonden in de wenselijkheid om een orgaan te scheppen, dat nauw met het geallieerde opperbevel kan samenwerken en aldus een rechtstreekse inmenging van dit opperbevel in het binnenlands bestuur zoveel mogelijk voorkomt.

Uit de beide vermelde redenen volgt, dat het door het Besluit op de biezondere staat van beleg ingesteld gezagsapparaat slechts bestemd is voor een overgangstijdperk. Het draagt met het oog op zijn biezondere taak een militair karakter. Vandaar de naam militair gezag.

II. Betekenis van de biezondere staat van beleg.

Gedurende de biezondere staat van beleg kan — wanneer zulks voor de in- of uitwendige veiligheid van de staat nodig zou blijken — een deel van de bestuursbevoegdheden, welke in normale tijden worden geoefend door het burgerlijk gezag, op vereenvoudigde wijze door het militair gezag worden geoefend.

Daar de bestaande wet op de staat van oorlog en van beleg (de Oorlogswet van 23 Mei 1899, Staatsblad 128) onvoldoende werd geacht om te kunnen voorzien in de te verwachten biezondere omstandigheden, waarin land en volk zouden verkeren, is bij Koninklijk Besluit van 11 September 1943 No. 1 een regeling getroffen voor de instelling van een biezondere staat van beleg.

Aan de met de uitvoering van deze staat van beleg belaste militaire autoriteiten zijn buitengewone bevoegdheden gegeven. Voor de oefening dezer bevoegdheden blijven zij steeds verantwoording schuldig aan de regering.

Zolang de bestuurstaak op de normale wijze door het burgerlijk gezag kan worden verricht, treedt het militair gezag zo weinig mogelijk op. Het houdt zich op de achtergrond om dan van haar biezondere bevoegdheden gebruik te maken, wanneer tengevolge van buitengewone omstandigheden sneller en krachtiger moet worden ingegrepen dan de burgerlijke bestuursbevoegdheden mogelijk maken. In het Besluit op de biezondere staat van beleg is dit tot uitdrukking gebracht in de formulering, dat het militair gezag van zijn bevoegdheden slechts gebruik mag maken, voor zover zulks nodig is voor de handhaving of het herstel van de uit- of inwendige veiligheid van de staat.

III. Duur van de biezondere staat van beleg.

Gelijk reeds eerder is gezegd, is de biezondere staat van beleg bestemd voor het overgangstijdperk en dus slechts van tijdelijke aard. Het is de oprechte wens van de Regering en van de militaire autoriteiten, die met de oefening van de bestuursbevoegdheden gedurende de biezondere staat van beleg zijn belast, dat zo spoedig mogelijk door het wederkeren van normale toestanden, de biezondere staat van beleg zal kunnen worden opgeheven en het militair gezag overbodig zal zijn geworden.

IV. Organisatie van het militair gezag.

De bevoegdheden, omschreven in het Besluit op de biezondere staat van beleg worden geoefend door de militaire autoriteiten, die hiertoe rechtstreeks of middellijk door de Kroon zijn aangewezen.

De Chef van de Staf Militair Gezag is belast met de uitvoering van het Besluit op de biezondere staat van beleg in het gehele bevrijde gebied. Hij wordt in die taak bijgestaan door de in de verschillende provinciën, in districten en in enkele gemeenten optredende militaire commissarissen.

Deze militaire commissarissen staan onder bevel van den Chef van de Staf Militair Gezag, die zelf rechtstreeks verantwoordelijk is aan den Minister van Oorlog.

De Staf Militair Gezag is onderverdeeld in een aantal secties, overeenkomende met de voornaamste takken van overheidszorg (binnenlands Bestuur, Justitie, Politie, Luchtbescherming, Economische Zaken, Volksgezondheid en dergelijke).

Ten einde te bereiken, dat de maatregelen van het militair gezag zoveel mogelijk in de geest van de bevolking zullen worden genomen, en bovendien op grond van de omstandigheid, dat de uit Engeland overgekomen Staf aanzienlijke uitbreiding behoeft, zullen van stonde af aan talrijke landgenoten, die gedurende de bezettingstijd in Nederland hebben vertoefd, bij de verschillende organen van het militair gezag worden te werk gesteld.

V. Verhouding van het militair gezag tot het burgerlijk gezag.

Teneinde het militair gezag in staat te stellen zijn taak naar behoren te vervullen, is het uiteraard noodzakelijk, dat bepaalde organen van het burgerlijk gezag zich zo nodig naar de wensen van het militair gezag richten. Het Besluit op de biezondere staat van beleg bepaalt dan ook, dat het burgerlijk gezag, waaronder volgens de in dat Besluit gegeven definitie niet zijn begrepen de minister, de Hoge Colleges van Staat, de rechterlijke macht en andere belangrijke regeringsorganen, verplicht zijn de bevelen en aanwijzingen van het militair gezag op te volgen. In de aan het militair gezag gegeven instructies is verder bepaald, dat de uitvoering dier bevelen zoveel mogelijk aan het burgerlijk gezag moeten worden overgelaten.

Het militair gezag kan voorts, indien het dit wenselijk acht de oefening van zijn bevoegdheden aan een orgaan van het burgerlijk gezag opdragen. Hierdoor wordt het mogelijk, dat het gezuiverde burgerlijk bestuursapparaat in bepaalde gevallen de beschikking krijgt over de bevoegdheden voortvloeiende uit het Besluit op de biezondere staat van beleg.

VI. Verordeningsbevoegdheid van het militair gezag.

Teneinde het militair gezag in staat te stellen de nodige maatregelen te nemen in het belang van het herstel of de handhaving van orde en rust is de bevoegdheid verleend onder de naam van „verordeningen" algemeen verbindende voorschriften te geven.

Deze verordeningen hebben voorrang boven verordeningen en keuren van provinciën, gemeenten, waterschappen en de voor het beroeps- en bedrijfsleven ingestelde lichamen met verordenende bevoegdheid.

Het Militair Gezag is bevoegd bij verordening dezer voorschriften geheel of gedeeltelijk te schorsen of daarvan in biezondere gevallen ontheffing te verlenen.

Door deze lagere wetgevende organen mogen geen verordeningen worden vastgesteld dan in overleg met het militair gezag.

Het militair gezag kan een aantal wetten, krachtens die wetten gemaakte algemene maatregelen van bestuur, Koninklijke Besluiten en andere algemeen verbindende voorschriften, alsmede de gehandhaafde maatregelen van den bezetter buiten werking stellen of wijzigen, dan wel tijdelijk buiten toepassing laten.

VII. Bevoegdheden van het militair gezag ten opzichte van publieke eigendommen.

De biezondere staat van beleg verleent aan het militair gezag de volgende bevoegdheden ten aanzien van publieke eigendommen:

1. Het Militair Gezag kan beschikken over de inrichtingen en werken der posterijen, telegrafie en telefonie.

2. Spoor- en tramwegdiensten en alle andere openbare middelen van vervoer kunnen worden in gebruik genomen.

3. Het Militair Gezag is bevoegd publieke onroerende goederen te vorderen, de veranderingen daarvan te verbieden of slechting of wijziging te gelasten.

4. Publieke roerende goederen kunnen worden gevorderd, vernietigd, onbruikbaar gemaakt of uit een bepaald gebied worden vervoerd.

De biezondere staat van beleg verleent aan het militair gezag wat betreft particuliere eigendommen de volgende bevoegdheden:

1. Gebouwen en woningen kunnen worden gesloten.

2. Het Militair Gezag is bevoegd particuliere onroerende goederen te vorderen, de verandering daarvan te verbieden of slechting of wijziging daarvan te gelasten.

3. Particuliere roerende goederen kunnen worden gevorderd, vernietigd, onbruikbaar gemaakt of uit een bepaald gebied worden vervoerd.

Opgaven van de door oefening van bovenstaande bevoegdheden geleden schade moeten door den belanghebbende binnen 6 maanden na de opheffing van de biezondere staat van beleg bij den minister van oorlog worden ingediend.

Een regeling voor schadeloosstelling zal nader getroffen worden.

IX. Inkwartiering.

Wat betreft inkwartiering van militairen volgens de Inkwartieringswet van 14 September 1866 bepaalt het Besluit op de biezondere staat van beleg, dat onder krijgsvolk ook wordt verstaan militairen, die deel uitmaken van de geallieerde strijdkrachten.

Bovendien stelt het Besluit op de biezondere staat van beleg het militair gezag in staat de huisvesting en voeding van niet-militairen te bevelen.

X. Burger- en militaire dienstplicht.

Daar er onder de huidige omstandigheden grote behoefte kan bestaan aan de hulp van de burgerbevolking is aan het militair gezag de bevoegdheid verleend regelen daaromtrent vast te stellen.

Ook kan het aan burgers het verrichten, dulden of nalaten van bepaalde handelingen bevelen.

Het militair gezag is verder bevoegd niet-militairen in militaire dienst op te roepen.

Van de bovengenoemde burger- en militaire dienstplicht zijn vrijgesteld de leden van alle organen, welke niet behoren tot het burgerlijk gezag, dat aan het militair gezag ondergeschikt is, alsmede,

de commissarisen der Koningin,
de burgemeesters en
de leden van provinciale en gemeentebesturen.

XI. Beperking der burgerlijke vrijheden.

Evenals tijdens de Staat van beleg, zo kunnen ook tijdens de biezondere staat van beleg, in het belang van de handhaving of het herstel van de in- of uitwendige veiligheid van de Staat bepaalde burgerlijke vrijheden worden beperkt, onderscheidenlijk opgeheven en wel de persoonlijke vrijheid, het huisrecht, het briefgeheim, de vrijheid van drukpers en de vrijheid van vergadering.

XII. Strafbepalingen.

Vergrijpen tegen de voorschriften van het Koninklijk Besluit op de biezondere staat van beleg en de door het militair gezag uitgevaardigde verordeningen, bevelen, aanwijzingen, of voorwaarden worden met de in artikel 26 van het Koninklijk Besluit omschreven geldboete en vrijheidsstraffen gestraft.

Uit dit overzicht zal u duidelijk zijn geworden, dat het Militair Gezag verstrekkende bevoegdheden bezit. Deze bevoegdheden zullen echter, gelijk gezegd, alleen worden geoefend, indien de omstandigheden zulks noodzakelijk maken.

XIII. Algemene opmerking.

Het is dus in het algemeen belang het Militair Gezag volledige medewerking te verlenen, opdat de door de regering beraamde plannen tot wederopbouw van het geteisterde vaderland zo spoedig mogelijk kunnen worden uitgevoerd.

Hoe Pietro Caruso, het vroegere Politiehoofd te Rome, aan zijn einde kwam. Deze terechtstelling door een vuurpeloton van Italiaanse vaderlanders vond plaats bij het fort Pravetta in de buitenwijken van Rome.

LIDTH IS DANKBAAR.

De Nederlandse Minister van Oorlog van Lidth de Jeude zond Donderdag een telegram naar Eisenhower, waarin hij zijn diepe dankbaarheid uitdrukte en zijn bewondering voor de schitterende wapenfeiten van de eerste Britse door de lucht vervoerde divisie. Zij vocht, zegt het telegram, op Nederlandse bodem een der glorierijkste gevechten tegen een overweldigende meerderheid en gaf het voorbeeld van moed en vastberadenheid. Ik zou zeer dankbaar zijn indien gij zo goed waart dit over te brengen aan degenen van de divisie, die in Geallieerde linies zijn teruggekeerd (Aneta).

DUITSERS WORDEN GEDOOD.

De leider van een groep Nederlandse commando-vechters, die met de eerste Britse divisie bij Arnhem landde, doodde met een Britsen sergeant een Duitsen majoor-generaal op de dag, dat zij in het gebied neerkwamen. Luitenant Martin en de Britse sergeant zagen een Duitse auto, waarin vier personen zaten. Zij doodden alle inzittenden en bemerkten later, dat onder de Duitsers een generaal was. Uit papieren bleek hun, dat het Majoor-Generaal Jussinick was. Deze Nederlandse commando-vechters hebben de strijd in Birma medegemaakt. Luitenant Martin werd in Nederlands Indië geboren uit Nederlandse ouders en woonde gedurende twee jaren in Arnhem. Twee jaren bracht hij in Engeland door, waar hij o.m. in Oxford studeerde (Aneta).

HULST GAAT VECHTEN.

Vier honderden personen uit de streek van Hulst hebben zich opgegeven om dienst te nemen, twee uur nadat door den leider van het verzet een oproep om vrijwilligers was gedaan. De vrijwilligers zullen het Britse uniform dragen, evenals de leden van de Prinses Irene Brigade (Aneta).

CHARLES MARIE DE JONGH
en
OLGA JOSEFINA HERNANDEZ
geven hierbij kennis van hun voorgenomen huwelijk waarvan de voltrekking zal plaats hebben op Woensdag 4 October a.s.
Receptie van 8 — 10 p.m.
Curacao, 2 October 1944 — Hendriksteeg 24.

Luchtmaarschalk Sir Arthur Travers Harris.

Heel vroeg 's morgens, als de dauw nog op de grond ligt is hij al op de been en heeft hij al ontbeten. Hij steekt een sigaret op en stapt in zijn wagen.

Aldra ligt zijn eenvoudig maar mooi buitenhuis dat bijna verloren gaat in de plantenweelde van achter hem.

Zijn wagen gaat langs smalle buitenwegen, langs koren- en weidevelden en eindelijk staat hij voor een groot landgoed. Slagbomen gaan omhoog, schildwachten salueren, de wagen glijdt over een weg met bomen aan weerskanten en houdt stil voor een betonnen poort. Luchtmaarschalk Sir Arthur Travers Harris stapt uit en daalt af naar zijn ondergronds kantoor.

Een kantoormeisje klimt met op een trap om een vlaggetje te prikken op een grote kaart.

De Maarschalk bromt goede morgen, gaat aan zijn lessenaar zitten, kijkt een paar rapporten door, beziet enkele foto's en de conferentie kan beginnen.

„Het doel van vannacht".

De vraag is deze: „Waar, wanneer met welke kracht en met welke soort bommen zullen we vannacht toeslaan?"

De vraag is simpel, maar het antwoord is lang niet zo eenvoudig. En de hersens die in de bekwame kop van Harris zitten moeten met heel wat gegevens gevoed worden voordat zij tot een besluit kunnen komen.

Zijn chef-staf overhandigt hem een eerste rangs doelwit, dat voorrang heeft. Maar het kan zijn dat de tijd daarvoor nog niet gekomen is. Maar hij heeft veel keuze. Daar is bijvoorbeeld de lijst van doelen ingezonden door het Ministerie voor Economische Oorlogvoering.

Hij kijkt over zijn brillenglazen naar de kaart van Noord-West Europa, bromt wat en zegt: „Ik wil vanavond zevenhonderd vliegtuigen op dat doel hebben". Hij geeft tegelijk de verhouding aan tussen de brandbommen en brisantbommen, bromt nog wat en staat dan op.

Van dat ogenblik af neemt zijn adjudant de zaak over. Er worden telefoon gesprekken gevoerd met de bommenwerpersafdeling: In een twintigtal bommenwerpersstations worden de détails van het doel in het geheim archief opgezocht. De Stationcommandant houdt in zijn kantoor een conferentie met de mannen van de verrichtingen, van de inlichtingendienst en de weerkundige dienst. Tegen de middag zijn de Sterlings, Manchesters en Lancasters gevechts klaar, en heeft de adjudant van de Luchtmaarschalk de lijsten en roosters op zijn lessenaar.

Die nacht huilen de sirenes in Noord-West Duitsland.

In de stad snellen vermoeide burgers naar de schuilkelders. Het gedreun der vliegtuigen wordt steeds luider. De kanonnen bulderen, de kogels fluiten.

Het gevolg van dit toneel van gedruis, verwarring, vrees en strijd is de vernieling van de stad, waarop het oog van Sir „Bert" Harris die morgen aandachtig had gerust.

De volgende morgen komt Bert Harris op kantoor en vraagt om een verslag. Dan geeft hij zijn oordeel over de aanval.

Op het hoofdkwartier kent men het oordeel van de chef, op drie manieren. Iets is „in orde", „niet zo kwaad" of ... „slecht".

Toen Wereldoorlog I uitbrak was hij in Rhodesië (Zuid-Afrika). Prompt trad hij als vrijwilliger in dienst bij het plaatselijk regiment de „First Rhodesians". Hij werd hoornblazer. De jonge Harris vocht dapper onder generaal Botha die het toenmalig Afrika Corps versloeg.

Gedurende de veldtocht maakten de First Rhodesians een van de grootste lange afstands marsen van de geschiedenis. Toen hij zich inscheepte naar Engeland, waren zijn voeten nog open van de mars. En hij nam zich voor om voortaan ergens te dienen waar hij niet behoefde te lopen. De jonge luchtmacht beviel hem en spoedig daarna was hij een van de beste in het gevaarlijkste werk van die tijd, het nachtvliegen, vooral tegen de „Zepps" die Londen begonnen te bombarderen.

Er waren maar weinige en zwakke zoeklichten. Radio-peiling en radio-telefonie bestonden toen nog niet. De lucht was een grote, zwarte ruimte, en het was gemakkelijker om een naald in een hooiberg te vinden, dan een Zeppelin in de lucht. Hij ontwierp een systeem om de Zeppelins gemakkelijker te kunnen localiseren, en het systeem werkte goed. Toen ging hij naar Frankrijk verkreeg daar het „Air Force Cross" en werd in 1919 in vaste dienst aangenomen. In de volgende twintig jaren bestuurde hij bijna elk soort vliegtuig en zag heel wat van de wereld. Hij maakte snel promotie in de Raf, maar zijn grootste aandacht bleef steeds gevestigd op bommen en bommenwerpers. Hij voerde heel wat hervormingen in bij de Raf.

Voor Harris' tijd wierpen de bommenwerpers 4000 ton aan bommen per maand op Duitsland. Twee maanden na zijn komst was dit cijfer al gestegen tot 8000 per maand. Nu is het gemiddeld 16.000 ton per maand en stijgt nog steeds.

In 1942 waren er maar 17 bombardementen, waarbij meer dan 500 ton aan bommen gebruikt werden. Maar tussen Februari en Augustus 1943 waren er dertig aanvallen van tussen de 500 en 1000 ton en 12 aanvallen van tussen de 1000 en 1500 ton, zeven van tussen de 1500 en 2.000 ton en vier van over de 2.000 ton.

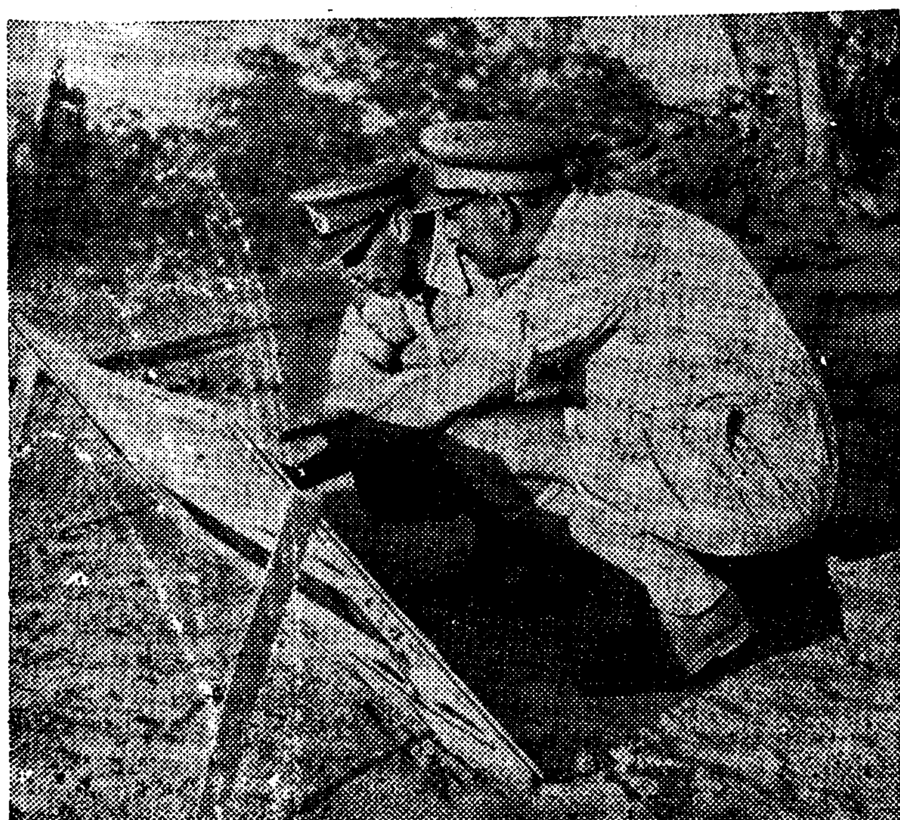
En ofschoon hij het tonnage aan bommen had verdubbeld stegen de verliezen niet aanzienlijk. Harris zelf schrijft dit toe aan zijn systeem om „vlug" te bombarderen.

Op 30 Mei 1942 bijvoorbeeld wierpen 1130 vliegtuigen 1500 ton aan bommen in 50 minuten op Keulen. Dit was Harris' eerste „waterval"-bombardement. De Duitsers kregen een flinke klap, hun verdediging was uit elkander geslagen. Veertien maanden later wierp de luchtvloot 2.300 ton aan bommen in 50 minuten op Hamburg. Op 22 November sloeg Harris toe op Berlijn met 2.300 ton aan bommen in 30 minuten... en Harris belooft nog meer.

En 's nachts slaapt Harris gerust, omdat hij weet dat hij zijn uiterste best gedaan heeft om zijn taak zo goed mogelijk te verrichten. De mensen die met hem moeten werken, zeggen dat hij ondanks zijn grimmigheid en zijn koppigheid iemand is waarmede men goed kan opschieten omdat hij zijn gehele omgeving kent van het grote strategische beeld tot aan het kleinste tactische détail.

Iemand vroeg hem eens hoe hij met de Chinezen kon opschieten. „Prachtig", was het antwoord, „wij hebben immers een gemeenschappelijk belang, en dat is: bombarderen".

Want het zal niet erg lang meer duren, of de bombardementen van Europa zullen tot het verleden behoren, en als Bert Harris het „doel van vannacht" aangeeft, zal het niet meer zijn Keulen, Hamburg of Berlijn, maar Osaka, Yokohama en Tokio.

De Engelse Koning (links) en Generaal Leese bestuderen een kaart aan het Italiaanse front. Bij het bezoek, dat de Koning onlangs aan het Italiaanse front bracht, sliep Zijne Majesteit op nauwelijks 900 meter afstand van het gebied, dat door de Duitsers bezet werd.

DE OPBRENGST VAN DR. FOOTE'S LEZING.

Het Damescomité heeft ons mede, dat de lezing, welke onlangs in de Sociëteit Curaçao gehouden werd door den Noordamerikaansen Consul Generaal Dr. Walter A. Foote een bedrag van ƒ 1100.— heeft opgebracht. Zoals men zich zal herinneren, was de lezing een groot succes.

LOOFHUTTENFEEST.

Te beginnen met vandaag vieren de Joden Ghag-Hasoekot: het Loofhuttenfeest.

Op dit feest herdenken zij de wonderbaarlijke wijze, waarop God hun voorouders heeft beschermd gedurende de veertig jaren, die zij in de woestijn doorbrachten. Zij trokken immers van plaats tot plaats en konden daarom geen huizen van steen bouwen. Hoewel zij al die tijd in haastig opgetrokken hutten woonden, hebben de woestijnwinden hen niet gedeerd en werden zij ook tegen vele andere gevaren beschermd. Omdat de Joden deze Goddelijke bewaking nooit mogen vergeten en er steeds aan moeten denken, dat, waar zij zich ook bevinden, hetzij in een fraai stenen huis, hetzij in een schamele hut, hun leven in Gods hand is, gebiedt de Thorá om ieder jaar de vaste woningen te verlaten en gedurende zeven dagen in een loofhut (bij de Portugese Joden bekend als „cabana") te wonen.

Bij de diensten in de synagoge gebruikt men, naar het voorschrift in de Thorá, de etrog (cederappel) en de loeláw. Onder loeláw of loelab verstaat men een plantenbundel, die bestaat uit de tak van een dadelpalm, tezamen gebonden met enige myrthen- en beekwilligen-takjes. Onder het uitspreken van lofzeggingen en het zingen van Hallel (Psalmen 113 tot en met 118) worden met deze plantenbundels bepaalde bewegingen gemaakt.

NOG MEER LUCHTVAART NAAR CARAIBIE.

De Braniff luchtvaartmaatschappij heeft aan de Burgerlijke Luchtvaart Commissie van de Verenigde Staten gevraagd Houston en Galveston open te stellen voor de luchtvaart, daar dit belangrijk gelegen plaatsen zijn voor het verkeer; deze maatschappij wil nl. een dienst op de Caraïbische eilanden, Mexico, de Kanaalzone, Zuid-Amerika. Baniff voorziet, dat de luchtvaart tussen Noord- en Zuid-Amerika zes maal zo groot wordt als vóór de oorlog (Aneta).

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Centrale:** Voetbal: Ecuador Jr. — Padvinders Juicio 1—1; Jong Bonaire — Hilversum (Hilvesum niet opgekomen).

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN.

Telegram Afdeling: tel. 307; na 23 uur Schaap, tel. 353.

Shipping & Supplies: tel. 458 en 551; na 23 uur De Vlieger, tel. 244.

Scheepvaart Afdeling: Tuinebreyer, tel. 299.

Dok Afdeling: Boeren, tel. 242.

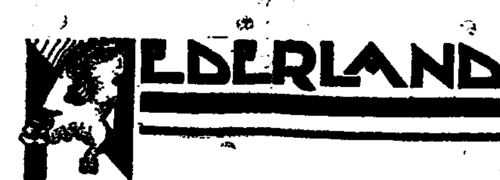
BUITENLAND

— **Tass meldde**, dat de overheden, priesters en burgers van Praga gisteren in een massa-bijeenkomst de Sovjet-regering hebben bedankt voor een gift van 10.000 ton meel en medische voorraden. Praga is de voorstad van Warszawa op de rechteroever van de Wisla.

EISENHOWER WAARSCHUWT BEWONERS VAN ZEEUWSE EILANDEN.

Generaal Eisenhower heeft een waarschuwing gericht tot de bevolking der Zeeuwse eilanden met de raad de eilanden ogenblikkelijk te ontruimen, „omdat er naar alle waarschijnlijkheid hevige en langdurige luchtbombardementen zullen worden gedaan op de Duitse troepen en installaties".

De waarschuwing wees ook op het gevaar, dat de vijand de eilanden zal laten overstromen, waardoor ook het leven van de bewoners bedreigd zal worden (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 2.10).

DE SLACHTOFFERS VAN EINDHOVEN.

Het aantal slachtoffers van het bombardement van Eindhoven van verleden Dinsdag, bedraagt 167 doden, 40 vermisten en 90 gewonden (Aneta).

KOLENMIJNEN IN ONZE HANDEN.

Hoewel er nog in sommige gedeelten van het Nederlandse mijngebied wordt gevochten zijn toch de meeste kolenmijnen in Zuid-Limburg in Geallieerde handen. De Brusselse bladen schrijven, dat het nog wel een paar maanden zal duren voor de kolenmijnen weer iets voortbrengen. Weliswaar hebben de Duitsers de mijnschachten intact gelaten, maar zij hebben de bovengrondse installaties, die moeilijk te vervangen zijn, vernield voor zij zich terugtrokken (Aneta).

LUCHTAANVALLEN IN DE OOST.

Nederlandse Mitchells hebben de haveninstellingen van Saumlakki op de Tanimbar-eilanden gebombardeerd. In het gebied van Ceram zijn 2 kustschepen aangevallen en is een Japanse bommenwerper, die op het strand stond, in brand geschoten. Nachtpatrouilles richtten aanvallen op Ambon, terwijl andere vliegtuigen de luchtafweerbatterijen van Flores tot zwijgen brachten. Hier is ook een munitie-opslagplaats vernield. De vliegvelden van Languir en Faan op de Kei-eilanden zijn bestookt. Bij Balikpapan is een klein Japans vrachtschip beschadigd. Zes vijandelijke toestellen vlogen over Morotai, maar hun bommen hebben geen schade aangericht (Aneta).

MOOIE GESTE.

Zondag is door de Nederlandse regering bekend gemaakt, dat familieleden van in de strijd gevallen Nederlandse vaderlanders dezelfde vergoedingen zullen ontvangen als de familieleden van gevallen Nederlandse soldaten.

OPENBARE BEKENDMAKING.

De Algemeen Militair Commandant te Curaçao;

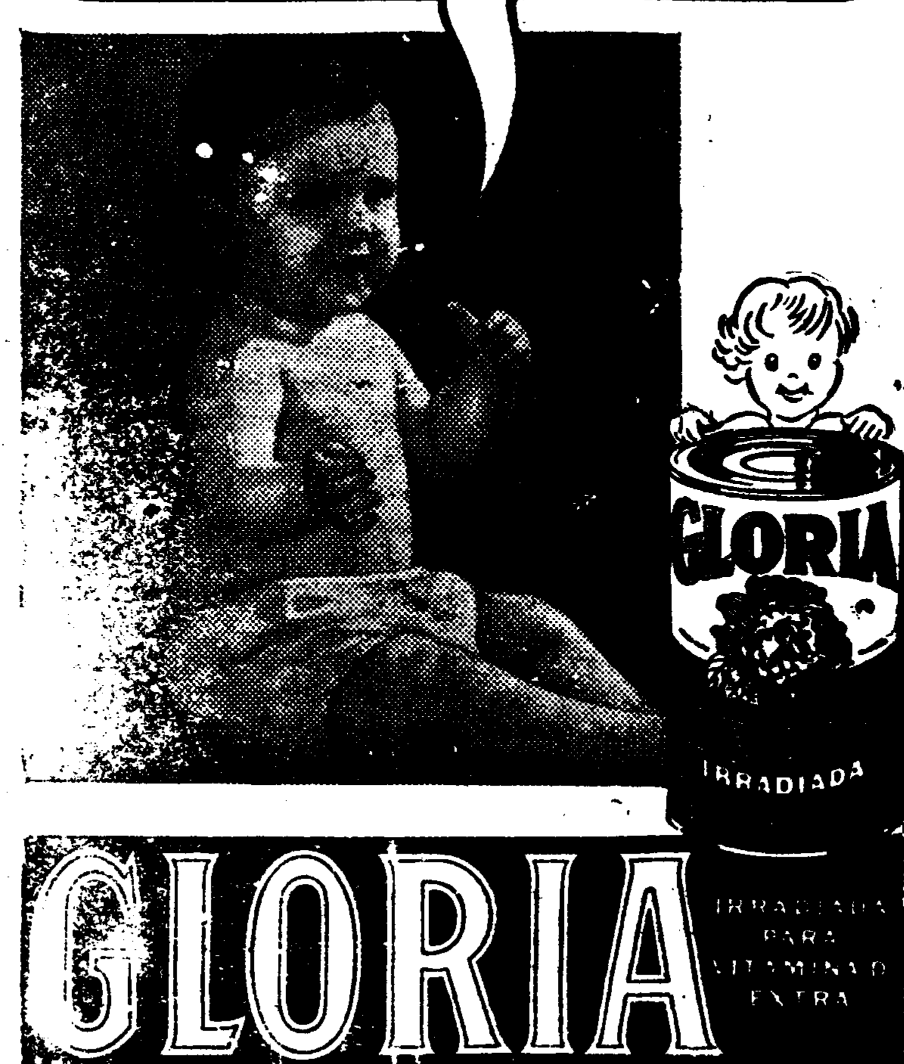
Gelet op het gestelde onder ten 2° van de Openbare Bekendmaking van 30 October 1943

maakt bekend

dat ingang van 30 September 1943 PHASE B weer van kracht geworden is.

Willemstad, 30 September 1944.

De Alg. Militair Commandant
De Schout bij Nacht,
C. J. BARON VAN ASBECK.

Curaçaose Begroting 1944

Een nieuwe politiepost op Saba.

Bediening uit de dichtstbijzijnde politiepost te Windwardside gaat met veel moeilijkheden gepaard, daar de weg slecht begaanbaar is. Bij de bepaling van het gevraagde bedrag is rekening gehouden met slechts zeer bescheiden eisen voor een politiewacht waarin twee man personeel moeten worden ondergebracht.

Auto's voor de Politie.

Vervanging van enkele motorcombinaties door auto's wordt wenselijk geacht om de volgende redenen:

1o. Het rijden met motorcombinaties is gevaarlijk; het aantal ongelukken, dat met deze voertuigen is voorgekomen, is niet onbelangrijk te noemen. Bovendien hebben zich ongelukken met dodelijke afloop voorgedaan. Met de auto's daarentegen doen zich zelden ongevallen met persoonlijk letsel voor.

2o. Het verschil in aanschaffingskosten tussen een standaard model auto en een motorcombinatie bedroeg voor de oorlog ongeveer 25%. Weliswaar gebruiken auto's meer gasoline, doch gemiddeld rijdt een politie-auto ongeveer 120.000 km. tegen een motorcobinatie 80.000.

3o. In een auto kunnen getuigen, verdachten en dronken personen worden vervoerd; in een motorcombinatie is dit dikwijls gevaarlijk of onmogelijk en ten aanzien van getuigen of verdachten veelal ongewenst.

Afgeschafte auto's worden ingeleverd bij het Departement van Openbare Werken.

Voor St. Maarten is aankoop van een zg. pick-up ten behoeve van de politie dringend nodig. Aangezien op de ontwerp-begroting 1944 daarvoor geen gelden geraamd zijn, wordt een bedrag van f3.600,— bij 2e Nota van Wijzigingen opgebracht.

Uitstekende brandspuiten.

De destijds ten behoeve van de Luchtbeschermingsdienst aangeschafte brandspuiten zijn steeds in gebruik geweest en zijn nog in gebruik bij de brandweer op Curaçao en Aruba. Bij de aanschaffing, welke in 1939 en 1940 plaats vond, waren deze spuiten tevens gedacht als uitbreiding van het materiaal der brandweer, hetwelk toendertijd onvoldoende werd geacht. Deze brandspuiten bewijzen der brandweer uitstekende diensten.

Het Huis van Bewaring en een gasfornuis.

Voor het nieuwe Huis van Bewaring op Aruba dient thans reeds overgegaan te worden tot aankoop van een gasfornuis. In het oude Huis van Bewaring wordt gebruik gemaakt van twee vuurpotten. Het is ongewenst deze naar het nieuwe over te brengen. De kosten voor deze aankoop ad f 800.— worden bij 2e Nota van Wijzigingen opgebracht.

Het slechte dak van Financiën.

Met het oog op de zeer slechte toestand waarin zich een gedeelte van het dak van de Administratie van Financiën bevindt, waardoor de dienst ernstig wordt geschaad, kan verbetering niet uitgesteld. Aangezien geen gelden voor dit doel beschikbaar zijn, wordt een bedrag van f 3.430,— bij 2e Nota van Wijzigingen opgebracht.

Het Gezaghebbershuis op Bonaire.

Aan het Gezaghebbershuis op Bonaire moesten dringende herstellingen en verbeteringen werden aangebracht. Hiervoor zijn op de ontwerp-begroting 1944 geen gelden uitgetrokken. Bij 2e Nota van Wijzigingen wordt het benodigde bedrag van f 5.845,— opgebracht.

De Gouverneur nam bij zijn laatste bezoek de zaak met den Heer Directeur van Openbare Werken en den Heer Administrateur van Financiën in ogenschouw; een onderhanden nemen bleek inderdaad broodnodig.

Aankoop doktershuis op St. Maarten.

De toelichting op de aankoop van een huis voor den geneesheer op St. Maarten is inzoverre onjuist dat niet een ander doch het thans door den geneesheer bewoonde huis zal worden aangekocht. Daarin zullen in de benedenverdieping een apotheekruimte en onderzoekkamer worden ingericht. De verbouwingskosten zijn niet in de geraamde som begrepen. Deze worden — tot een bedrag van f 3.000,— alsnog bij 2de Nota van Wijzigingen aangevraagd.

Uitbreiding pasanggrahan te St. Maarten.

De passanggrahan op St. Maarten beschikt over drie slaapkamers, waarin ten hoogste vier bedden kunnen worden ondergebracht. Het is meermalen voorgekomen, dat zij te weinig plaatsruimte bood. Daarom wordt de bouw van een dependance inderdaad noodzakelijk geacht.

Op dit artikel wordt voorts bij 2de Nota van Wijzigingen nog opgebracht een bedrag van f 105.000,—, bestemd voor aankoop van:

1o. het terrein Janwé .... f 45.000,—
2o. de plantage Savonet (gedeeltelijk) ...... f 35.000,—
3o. de plantage Gosie .... f 25.000,—
f 105.000,—.

De A.M.S. zal......

De A.M.S. zal worden overgebracht naar het gebouw van de oude Wilhelminaschool. Dit laatste gebouw zal daartoe eerst moeten worden opgeknapt, zowel van binnen als van buiten, terwijl het houten balcon dringende reparaties behoeft. Voor dit doel wordt bij 2e Nota van Wijzigingen een bedrag van f 8.250,— opgebracht.

Rustoord Groot Kwartier.

Voor verlenging van de bestaande brandleiding naar het nieuw gebouwde paviljoen, aanleg van brandkranen enz. kunnen de uitgaven moeilijk veel lager belopen dan het aangevraagde crediet, de hoge prijzen van waterleidingbuizen en ander materiaal, lonen enz. in acht nemende.

Reeds in 1941 is begonnen met uitbreiding van het Rustoord Groot Kwartier. Verschillende werken zijn gereed gekomen als de mannenpaviljoens, eetzaal, isolatiecellen, rustkamers. Zulks betekent inderdaad een belangrijke verbetering voor de huisvesting in deze overbevolkte inrichting; niettemin is verdere uitbreiding in de naaste toekomst noodzakelijk. Een volledigplan wordt thans opgesteld, hetwelk als basis bij verdere credietaanvrage zal dienen;

Op vorige begrotingen waren bereids de volgende bedragen toegestaan:

1941	f 42.200,—
1942	f 113.000,—
1943	f 73.500,—
Totaal	f 218.700,—

Hierbij zij aangetekend, dat de mededeling in de Memorie van Toelichting op de 2e aanvullende begroting 1943, dat bovengenoemd bedrag van f 55.000,— een gedeelte van het crediet van 1942 betrof, dat ongebruikt was gebleven, onjuist is. Op de begroting 1944 wordt nu nog f 64.605,— aangevraagd, hetwelk bestemd is voor de bouw van het klassepaviljoen, aanleg van riolering en diverse andere kleinere verbeteringen.

De nieuwe mannenafdeling van het Krankzinnigengesticht zal binnenkort gereed zijn. Voor de inrichting daarvan zijn nodig slaapkribben, banken, tafels enz., waarvoor de kosten geraamd zijn op f 4.000,—, welk bedrag bij 2e Nota van Wijzigingen alsnog opgebracht is.

In de keuken van het Rustoord moesten 3 fornuizen dringend vernieuwd worden. Deze zijn thans aangekomen. De kosten daarvan ad f 9.000,—, waarin begrepen de kosten van het installeren, worden bij 2e Nota van Wijzigingen opgebracht.

Het misverstand der vleeshallen.

De opmerking, dat vrijwel doorlopend vleeshallen leeg staan, moet op een misverstand berusten. In de laatste jaren is practisch nooit een van deze hallen onverhuurd geweest. Er zijn misschien gevallen geweest, dat bij verwisseling van huurders een verkooplocaal enkele dagen niet in gebruik was. De aangevraagde uitbreiding is noodzakelijk. Het aangevraagde crediet lijkt wel hoog te zijn in aanmerking nemende de grootte van het te bouwen gedeelte; men moet echter niet vergeten, dat de wanden en vloeren met het oog op de hygiëne betegeld worden.

Het zeer wilde vee.

Het aangevraagde bedrag is nodig om de in de Memorie van Antwoord opgesomde voorzieningen te treffen. Daar tegenwoordig zeer wild vee wordt aangevoerd, moet de constructie bijzonder zwaar zijn.

Bij Nota van wijzigingen worden voor Aruba nog de volgende twee posten opgebracht.

„2. verbetering drijfgangen bij het abbattoir .... f 5.200,—

3. verbetering koelcel openbare markt St. Nicolaas .... 2.800,—".

Doordat het van Venezuela aangevoerde vee soms zeer wild is, is verbetering van de drijfgangen bij het abattoir op Aruba dringend noodzakelijk.

Een niet bevredigende koelcel.

De koelcel bij de Openbare Markt op St. Nicolaas op Aruba werkt niet bevredigend. Om hierin verbetering te brengen zou de koelinstallatie vernieuwd moeten worden, hetgeen dit jaar niet meer mogelijk zal zijn. Om in de toestand voorlopig verbetering te brengen, moet overgegaan worden tot aanbrengen en isoleren van de zg. sluis.

De Post en 1946.

Met de terzake van de bouw van een nieuw postkantoor door enige leden geuite wens zal zoveel mogelijk rekening worden gehouden. Het ziet er echter naar uit, dat de bouw niet eerder dan in 1946 zal kunnen plaats hebben.

Wat kabelstoring doen kan.

Het plan om te voorzien in een reservestroombron bestaat geruime tijd. Onlangs werd een aanbieding ontvangen van machines, die aan het gestelde doel beantwoorden; daarom worden thans gelden voor dit doel op de onderhavige begroting opgebracht. Stroomonderbreking in het electriciteitsnet kan door kabelstoring ontstaan. Hierdoor zou het gehele radiotelegraaf en -telefoonverkeer worden gestremd. Het ligt in de bedoeling ook de werkplaats onder te brengen in het onderhavige gebouw, daar de bestaande veel te klein is geworden.

Een „truck" zal de geest geven.

Onder dit nummer wordt bij 2e Nota van wijzigingen een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

„Vervoermiddelen: Curaçao: 3 trucks:

Een der trucks van de storingsdienst van de Telefoondienst is dit jaar buiten dienst gesteld, terwijl verwacht wordt, dat ook de tweede binnenkort de geest zal geven. Vervanging van deze trucks is dringend noodzakelijk, aangezien anders storingen niet snel genoeg opgeheven kunnen worden. Voorts is aanschaffing van een derde noodzakelijk.

Een nieuwe steiger op komst.

Tengevolge van de zware deining ter plaatse, waar thans de aanlegsteiger voor de veerboten op Otrabanda is gelegen, ondervinden de veerboten zeer veel schade, terwijl gevaar voor de passagiers niet geheel denkbeeldig wordt geacht. Verplaatsing van die steiger naar een andere plaats binnen de brug gelegen, wordt dan ook hoog nodig geacht. Hiervoor wordt bij 2e Nota van Wijzigingen een bedrag van f 11.000,— opgebracht. De omschrijving in de uitgewerkte en toelichtende staat wordt:

„Curaçao:

Verplaatsing aanlegsteiger veerboten St. Annabaai .... f 11.000,—

Aruba:

aanleg steiger loodsboten St. Nicolaas „ 7.600,—

totaal f 18.600,—

„Overhauling" is nazien en herstellen.

Een derde veerboot voor de Havendienst is alhier aangekomen en zal binnenkort in gebruik worden genomen. Door deze derde boot in bedrijf te stellen, zullen de twee oude veerboten de zo zeer nodige algehele „overhauling" kunnen krijgen. De kosten van aanschaffing van de derde veerboot ad f 64.500,— worden bij 2e Nota van Wijzigingen opgebracht.

Het stationsgebouw op Hato.

Het verheugt den Gouverneur, dat de plannen voor de bouw van een nieuw stationsgebouw de algemene instemming der afdelingen konden verwerven. Het in de bdoeling van de in het onderhavige gebouw geprojecteerde kantoor- en opslagruimte alsmede restaurant en buffetten te verhuren, onderscheidenlijk te verpachten.

Een studie zal worden uitgewerkt.

Wanneer de exploitatie uitsluitend gebaseerd is op destillatie van zeewater zal de waterkostprijs hoger komen te staan dan thans het geval is bij een gecombineerde exploitatie van grondwaterpompstations en destillatie-inrichtingen. Een studie van de financiële kant, verbonden aan deze verandering, zal spoedig worden uitgewerkt.

f 35.000,— voor landbouwmachines.

Er zijn nog geen 2e hands landbouwwerktuigen gekocht. Het Noordamerikaanse Departement van Marine heeft door de gewaardeerde bemiddeling van Schout bij Nacht Theodore E. Chandler een drietal zware tractoren met bulldozers uit Puerto Rico aan Curaçao afgestaan voor landbouwdoeleinden. Voor het gebruik hiervan zal een redelijke huurprijs worden betaald, tenzij er termen bestaan voor kosteloze beschikbaarstelling.

Deze machines moeten, indien zulks geëist wordt, op Gouvernements kosten teruggestuurd worden binnen een maand na daartoe gedaan verzoek. Aangezien deze soort machines onmisbaar zijn bij de werkzaamheden van damaanleg en nu en in de naaste toekomst niet door de fabrieken geleverd kunnen worden, zijn informaties ingewonnen of genoemd Departement bereid is deze machines te verkopen aan het Gouvernement van Curaçao. Hierop werd gunstig bericht ontvangen. De gevraagde prijs bedraagt rond f 8.600,—. Ook de tractor en bulldozer voor de aanleg van het vliegveld op St Maarten gebruik, kunnen tegen dezelfde prijs worden aangekocht.

De Gouverneur acht het zeer wenselijk gebruik te maken van deze gelegenheid en deze landbouwmachines aan te schaffen en vertrouwt, dat Uw College geen bezwaar zal hebben het op artikel 280402 aangevraagde crediet verder te verhogen met f 35.000.

Uitbreiding groentenmarkten.

Met verwijzing naar de opmerking der Afdelingen, gemaakt bij artikel 261201 wordt medegedeeld, dat uitbreiding der groentemarkten inderdaad nodig is. Een crediet voor dit doel werd nog niet aangevraagd, aangezien de beraadslagingen over het al of niet aanbrengen van een blijvende uitbreiding van het vastere vorm aannemen van het uitbreidingsplan, voorlopig over te gaan tot een tijdelijke uitbreiding. De kosten daarvan ad f 6.000,— worden bij 2e Nota van Wijzigingen opgebracht. Ingevoegd is een nieuw artikel, luidende:

„Nieuw gebouw gewoon 6.000—;

Over de wegen.

Indien onder de vele, thans onderhanden zijnde wegen een zware fundering zou worden gelegd, zou het tempo, waarin de wegenverbetering plaats vindt, ook weer tot het oude moeten worden teruggebracht, d.i. tot een vijfde of een tiende van het tegenwoordige. De Gouverneur meende, dat het streven om Curaçao en Aruba zo spoedig mogelijk een bevredigend wegennet te geven, lof verdient. Maar hij heeft de aandacht van het betrokken departementshoofd op de zaak gevestigd, dat ook hij van oordeel is, dat snelle aanleg niet steeds het beslissende criterium mag zijn. Dit laatste is echter ook niet het geval.

De zaak is evenwel, dat men moet kiezen tussen verbeterd onderhoud en geheel nieuwe aanleg. De laatste, op zware wijze uitgevoerd, is hoogst kostbaar en vordert zeer. geruime tijd. In plaats dus dit ideaal — in deze tijd bij gebrek aan materieel en materiaal eigenlijk een illusie — steeds na te streven, is dezerzijds vooral gewerkt aan verbeterd onderhoud met profielverbetering, waar mogelijk, en zelfs ook met zekere aanleg van funderingen, welke latere verzwaring van de rijbaan mogelijk maken.

Tengevolge van de zeer slechte toestand, waarin de benzinepomp aan de De Ruyterkade verkeert, is reeds verscheidene malen brand ontstaan aan boord van boten, welke uit die pomp bediend werden. Om hieraan een einde te maken, zal een nieuwe electrische pomp worden geïnstalleerd, waarvan de kosten ad f 650,— bij de 2e Nota van Wijzigingen opgebracht zijn. Ingevoegd is een nieuw artikel, luidende:

„Matrieel 650.—

300 — Nooit is het zó droog, dat een geit niets meer heeft te vreten.